

НАША ДУМКА

Орган суспільної критики

Рік II.

Мюнхен, лютий 1948

Ч. 4 (5)

ОУН і консолідаційні акції

Гасло об'єднання набрало сьогодні в українському світі надзвичайно сугестивної сили. Воно стало своєрідною масовою психозом наших днів. Ніхто не може опертися цій масовій психозі. І тому кожний проповідує його — у приватних розмовах, з амвону і політичної трибуни, на сторінках преси і в офіційних комунікатах. Сьогодні ніхто не зважиться виступати проти цього гасла, хоч мало хто здає собі вповні справу з того, як у дійсності мало б виглядати це об'єднання, яка ідея, яка концепція мала б лягти в його основу. І мало хто навіть здає собі труду шукати такої концепції, ще більше, коли котрийсь із діючих українських політичних чинників виставить таку концепцію, то інші стараються за всяку ціну обезцінити її і відкинути, не ставлячи на її місце іншої, кращої. Пригадаймо хоч би консолідаційну концепцію ОУН ще з 1945 р.

Нас цікавить тут у першу чергу акція об'єднання в один спільний визвольний фронт українських політичних чинників. Це найбільш болюче місце нашого суспільного життя. Тут з одного боку деклямується про потребу й konieczність об'єднання, а з другого боку саботується всяка консолідаційна акція. Це відноситься в першу чергу до ОУН(СБ), яка в останніх часах, опинившись з власної вини, чи лише з власної волі в „блискучому відокремленні” й відчуваючи на собі одію публічної opinii, яка домагається „миру між земляками й спільної боротьби з верогами”, намагається творити в українській суспільності ілюзію про її бажання включитися в консолідаційний фронт, і в той самий час саботує всяку дійсну консолідаційну акцію. Група Ст. Бандери з її підбудівкою УГВРадою старається йти на всякі об'єднання тільки на периферіях, там, де вона може найменше ангажуватися і не в'язатися нічим у своїй політичній лінії, даючи в цей спосіб певну сатисфакцію публічній opinii, а на ділі не змінюючи нічого з своєї непримиримої, протиконсолідаційної постави. Так треба оцінювати порозуміння на студентському відтинкові, компроміс на терені ЦПУЕ та намагання дійти до порозуміння у справі об'єднання двох товариств політичних в'язнів. Це не добра воля, але маневр, тактика, яка має за мету обдурити тільки українське громадянство.

Що так воно є, довідуємося з комунікату, що його видала ОУН для повідомлення свого членства про стрічу з другою половиною січня між полк. А. Мельником і п. Ст. Бандерою. Ця стрічка відбулася, як довідуємося з Комунікату, на пропозицію Ст. Бандери. Попередила її сильна „шептана” бандерівська пропаганда про „об'єднання двох ОУН”. І, як виявляється сьогодні, робилось усе це тільки з метою створення в українському світі ілюзії про бажання бандерівців об'єднатися в один спільний фронт принаймні з ОУН. В такий спосіб думав бандерівський провід дати сатисфакцію українській публічній opinii. Але виявилось кінець-кінців, що була це тільки спроба обману українського громадянства, а не щире бажання дійти дійсно до порозуміння.

Що пропонував Ст. Бандера полк. Мельникові? „Пакт неагресії”... і влиття ОУН в УГВРаду. Отже так: з одного боку „заткати рота” ОУН, зобов'я-

завши її „договором” не викривати й не критикувати нераз злочинної й антиукраїнської політики бандерівців (напр. у справі УПА, представляючи її світові, як партійну, бандерівську армію), а з другого боку запрягти її до своєї політики „понадпартійною” і „всеукраїнською” УГВРадою. При цьому виявляється офіційно, що УГВР є дійсно тільки партійною підбудівкою бандерівців, а не, як це хотіла представити бандерівська пропаганда, самостійною, всенациональною інституцією, свого роду революційним урядом, який не має нічого спільного з ОУН(СБ). Партія Бандери входить тільки як одна з партій у УГВР, твердила й твердить бандерівська пропаганда, але поза тим УГВР є понадпартійним чинником — революційним парламентом і урядом рівночасно. Виявляється, що УГВР є тільки бандерівським троянським конем, при допомозі якого захитаний бандерівський рух мав увійти в українське життя і здобути там утрачені позиції. Інакше, як міг Бандера пропонувати Організації Українських Націоналістів приступлення до УГВР? Чейже частина бандерівських провідників, які заявляють сьогодні „урбі ет орбі”, що вони вже не належать до партії Ст. Бандери, говорили й говорять навіть про непримиримий антагонізм між УГВР і ОУН(СБ). А тут сам Ст. Бандера пропонує приступлення ОУН до УГВР. Це тільки логіка троянського коня. В ім'я чого обдурюють бандерівці власне громадянство? Принаймні з українськими опонентами можна і треба навіть грати в отверті карти. Це елементарна етична засада всякої здорової, незгангренованої суспільності.

Ми дуже жаліємо, що стрічка полк. А. Мельника з Ст. Бандерою не дала позитивних наслідків. Ми жаліємо, що Ст. Бандера відкинув такі догідні умовини порозуміння між двома націоналістичними таворами, що їх пропонував йому полк. А. Мельник. Але ми рівночасно раді, що стали знову ясні позиції, які так підступно хотіла захитати для своїх темних цілей бандерівська пропаганда. Хочемо вірити, що в цій справі не сказано останнього слова. Ми й далі готові в ім'я великої української справи на найбільш далекойдучі компроміси. Ми не замикаємо дверей. Але хай ніхто не добачає в цьому нашій слабості, бо консолідаційні заходи ОУН не впливають з її слабості, але виключно з бажання бути якнайбільш конструктивним чинником у творенні єдиного українського визвольного фронту.

Тільки з цього бажання ОУН приступила до комісії для реорганізації українського державного центру. І бореться вона там не за мандати, як це твердить п. Лев Ребет у своїй недотепній статті з „Час”-у („Нові вигляди на консолідацію?” від 8 лютого), а за дійсну реорганізацію нашого державного центру на підставі закону і традиції. Бо якщо ми потребуємо такого центру — а ми його дійсно потребуємо, — то не може ним бути угаверівський троянський кінь, що його п. Л. Ребет претенсійно називає „діючим державницьким осередком”, ані маріонеткове „Тимчасове Правління з 1941 р.”, а тільки уряд, який діятиме з волі українського народу. Чи діятиме цей уряд і в майбутній українській державі, про це ми тут спорити не будемо, що

справу вирішить сам український нарід, але сьогоднішній політичний стан у світі вимагає від нас одного державного центру, який мав би право говорити в імені хоч би цілої нашої еміграції, як закордонного манданта українського народу у справі його визвольних змагань до самостійної суверенної української держави. І турбота п. Л. Ребега, що цей уряд буде тільки фікцією, бо не буде мати він „власних збройних сил”, так як це має нібито УГВР, ні при чому, бо згідно з нашою державницькою концепцією ані еміграційний уряд, ані уряд у власній державі не сміє ніколи спиратися на „власні збройні сили”, але виключно на довір'ї українського народу й на його збройні сили.

Оскільки нам відомо, то до творення цього державного центру запрошено й партію Ст. Бандери, а тим самим і УГВР, але якраз ця партія у залежності своє приступлення до цієї акції від числа мандатів... Добродій Лев Ребет твердить свідому неправду, коли каже, що УГВР не запрошено до дії акції. Бандерівці не хочуть співпраці, порозуміння, консолідації, але монопольного захоплення влади в свої руки. Тому балакати з ними покищо не можливо, бо на такій основі не порозуміється з ними ніхто. Про це мусить довідатися українське громадянство. Проте хочемо вірити, що з бандерівцями, чи й без них, український політичний світ на еміграції найде спільну мову й створить один український державний центр, який буде опиратися не на

„власні збройні сили”, але на довір'ї українського громадянства та збройні сили українського народу. На рідних землях український нарід вирішить, хто далі має бути виразником і виконавцем його суверенної волі. А якщо наші заходи в справі створення одного державного центру не увінчалися б успіхом, то не станеться це з вини ОУН. Українське громадянство довідається в свій час про ті позиції, на яких стояла ОУН, і ті політичні та ідеологічно-програмові засади, які вона заступала в цій акції. Тепер уже можемо сказати, що при реорганізації українського державного центру ОУН заступає момент традиційності й опертя цього центру на політичні і революційно-політичні українські сили, бо не буде він фікцією тільки тоді, коли побіч правноморальних моментів буде він здібний провадити активну визвольну українську політику. При цьому треба зазначити, що приступаючи до реорганізації державного центру, ОУН не зраджує ні на йоту своїх ідеологічно-програмових засад та революційної дії на рідних землях. Бо ОУН не є політичною партією в поточному розумінні цього слова, але революційною організацією і світоглядово-ідеологічним рухом, який бореться не за владу за всяку ціну, але за вирощення української людини, з усіма прикметами свідомого державника-соборника. В своїх консолідаційних заходах ОУН ніколи не тратить з очей цього свого основного покликання.

Д. КВІТКА

За соборність української еміграції

Як парадоксально, здається нам, звучать ці слова сьогодні, коли всі головні частини українських земель знаходяться разом, хоч і під чужою московською окупацією. Сьогодні, коли проголошена „соборність” українського народу і українських земель, 22 січня 1919 року сталася дійсність не тільки з боку етнографічного, але і духового. Сьогодні, коли український нарід, за останнє десятиліття, в огні боротьби з німецьким, а потім большевицьким окупантом перетопився в крицевий моноліт духової української соборності. Сьогодні, коли в рядах УПА борються з московським окупантом побіч себе — пліч-о-пліч — найкращі бійці українського народу з усіх його земель, без огляду на те, яку барву і який партійний щит хоче ворог на УПА накинути. І нарешті сьогодні, коли ми, мабуть на словах, так гучно відсвяткували „22 січня — свято української соборності”!

Дивним і незрозумілим здається нам усе те, що діється сьогодні по таборах української еміграції під прапором „східняки й західняки”, під прапором „галичани й наддніпряниці”. Це помічають уже і ширші кола українського громадянства, які перешедше не втручалися до політики, бо їх вона не цікавила й вони ближче не приглядалися до політичної кухні, щоб дізнатися, що там наші політики приготували для нас. Але сьогодні, з болячим серцем і тяжкою душею, пишуть у своїх листах про ті речі і реагують на них майже всі однаково. З багато отриманих листів наведу кілька найхарактерніших уривків (стиль і правопис оригіналів):

„Вже не можна витримати дивитися на оту ворожнечу поміж галичанами й наддніпрянцями”...

„Є тут повно нашого брата з Галичини, з Волині і Наддніпрянщини і, якби казати, всі ми українці і всі рівні, але те, чого зробили займанці з нашим братом, то велика різниця. Кожний займанець таки вищепив чогось не українського в нашого брата. Кожний з нас, а головню з цих окупованих воякам Українських Земель так думає, як його напам'ятовано”...

„Не можу просто бачити, коли люди на національній справі ганебно заробляють великих маєтків, коштом нас в ім'я нації, а собі в кишеню. Де їх честь? Де їх совість і моральність? А скажіть ім, що так неможна робити, то вони вам можуть все зробити”...

„Хотят я на партійщині мало розуміюся. Але від тої партійщини, яка по наших таборах переводиться, дихати не можна”...

„Там пани десь в Мюнхені чи Гановері роблять політику, а в таборах один одного тугає за чуба”...

„Всі кричать, що хотять України, а один одному вікна б'є!”...

„Деякі твердять, що тільки вони демократи і тільки вони все по-демократичному роблять. А якщо захоплять щось у свої руки, то інших і до слова не допустять”...

„У нас кожний хоче мати зосібна концесію права на великого (і навіть досмертного!) вождя на Україні і тільки він і ніхто інший”...

„Ще України вільної немає, а вже посади обсаджени”...

„Партійна боротьба і ворожнечість між галичанами і наддніпрянцями вже не зносима. Чи вже немає дійсно в нас людей, які приборкали б цю політичну анархію і усунули згадану ворожнечу?”...

Такі і їм подібні цитати з листів можна наводити без кінця. Але і цього вистачить, щоб уявити собі образ грізної небезпеки, яка налягає на табори української еміграції. І тому, якраз сьогодні, як ніколи перешедше, доводиться нам бити у великий дзвін тривоги й кричати до всіх: „Схаменіться, будьте люди!” Кричати так сильно, щоб цей крик сколихнув не лише, прибиті горем, наші серця, але і наш запаморочений розум, щоб ми опам'ятались поки ще час, щоб не було запізно, щоб ми не скомпромітувались перед чужиною і не довели до стану громадянської війни на радість нашого окупанта і всіх інших ворогів. Бо те, що сьогодні почало діятись по наших таборах під гаслом „східняки й західняки”, це вже не звичайна собі „зрізничкованість” між „галичанами й наддніпрянцями”, спричинена різними ворожими окупаціями, але це вже просто расова ненависть, яка може принести українській еміграції катастрофу непередбачених розмірів.

Інша річ, що ця „расова ненависть” витворюється між нами штучно. Інша річ, що її спричинює ображена амбіція поодиноких самозакоханих типів, які венштаються всюди і знаходяться як між галичанами так між наддніпрянцями. Але тим не менше вона може бути небезпечною для визвольних змагань українського народу. Тому, знаючи причини цієї страшної й загрозливої недуги, мусимо зліквідувати її в самому зародку і не допустити, щоб вона між нами пустила своє коріння і розповсюдилася на всі верстви української еміграції.

Безперечно, що певна зрізничкованість між

галичанами і наддніпрянцями є. Було б дивно, якби її не було. Вона є теж між племенами в інших народів і то народів з тисячолітньою державницькою традицією. Візьміть хочби німецький наріч, а навіть англійський. І там є зрізничкованість у мові, релігії, звичаях, а навіть у характері і вдачі. Але та зрізничкованість ніколи не була на перешкоді національної єдності і державного будівництва. Отже, не сміє вона статися перешкодою і в нас. Тимбільше, що цього не бажають собі абсолютно ширші кола української еміграції. Тимбільше, що до поглиблення цієї зрізничкованості і до штучного витворювання расової ненависти між галичанами і наддніпрянцями взялися лише певні одиниці з української інтелігенції, що в своїй зарозумілості і духовій сліпоті не бачать далі свого носа і не відчують, яку то злочинну працю почали вони, що може закінчитися катастрофальними наслідками, в першій черзі для них самих і української еміграції, потім для цілого українського народу.

З певних причин не будемо тут обширніше займатися тим антагонізмом, що заіснував між галичанами й наддніпрянцями, бо також уважаємо його, завдяки здоровому інстинктові самозбереження українського народу, за явище хвилеве і швидко минаюче, як теж не будемо обширно спинятися над його причинами, про які зрештою кожний з нас добре знає. Скажемо тільки загальною: Вина є як по одній стороні, так і по другій.

Тим часом всі ми діти однієї обездоленої матері України і всіх нас однаково потрібно для її ви-

зволення. Всі ми знаходимося в однаково незавидному стані і всім нам грозить однакова мірка мук і терпіння, якщо ми дісталися б до рук гнобителів України. Отже, пощо шарпатися? Пощо робити з себе тут на чужині героїв й показувати себе, один над другим, чимсь хитрішим, визначнішим і геніальнішим?! Чи не є то дурість і дитяча наївність?

Нераз можна чути від таких собі самозакоханих позерів з однієї й з другої сторони: „Східняки — то самі комсомольці й большевики, їм не можна довіряти”. „Галичани, то фашисти й українські зрадники”. Або: „Галичани, то саме, що в Югославії хорвати(!), тільки заколот робити”.

На превелике щастя, цих бездумних загонистих одиниць не багато. Українське громадянство швидко може їх вилікувати від того дурману і припинити поширення цієї загрозливої язви, якій на ім'я: „ненависть між галичанами й наддніпрянцями”. Тільки треба, замість підтримувати своїм сміхом такі і їм подібні бесіди і тим способом захочувати їх до дальших „славних і героїчних подвигів”, гостро виступити і зразу на місці посадити таких безвідповідальних типів. Просто всюди показувати на них пальцем як на злочинців і руїників української національної єдності і соборності.

Тільки цим способом удасться нам скоро ліквідувати загрозу і зберегти та заховати українську національну єдність і соборність, за яку боролися найсвітліші постаті і за яку проливали свою кров найкращі сини української нації продовж цілої її історії.

Д-р СТЕПАН РОСОХА

Де ж ті передумови ?

Шановний Пане Редакторе!

Прочитавши в „Нашій Думці” різні відозви про потребу (чи необхідність) об'єднання українських націоналістичних рухів, у мене потягнулась рука прикласти до цієї будови і свою цеглину. Тому дозвольте на сторінках Вашого часопису висловити свої міркування.

Підходячи до кожної справи, а даної так важливої зокрема, потрібно мати певні передумови, конкретні ствердження в їх реалізації та користі для поставленого діла. Ці речі кожний по-своєму розуміє. Ставиться напр. передумови моральної (чи якої?) компенсації за пролиту братню кров, або активне включення неорганізованих націоналістів у плянові дії об'єданого ОУН реалізується об'єднання механічним злиттям обох організацій і користі добачаються в подвізі української визвольної проблеми і українських проблем взагалі спільними силами об'єданого і єдиного ОУН.

Здається справа проста, можлива до переведення, тільки треба ще охоти.

На мою думку справа не проста, а далеко складніша, реалізація в тій площині неможлива. Передумови мусять бути трохи ширші, реалізація мозольніша, але певніша і цілі мусять стояти вище від буденної розв'язки різних проблем єдиним ОУН.

Тут основна замітка. Чи ми вже собі усвідомили ряд питань і дали собі на них відповідь: як здивляється на це об'єднання ОУН Ст. Бандери (чи як його назвати?)? Чи із протилежного нам боку є такі ж голоси потреби об'єднання? Чи не додають собі т. зв. бандерівці в нашій охоті і нашому розумінні справи — нашої слабості? Чи не розуміють вони об'єднання по-своєму, себто підпорядкування ОУН їх тех-апаратів із впливовими із цього наслідками? Чи варто нам, які витримали такі важкі удари з різних боків у 1939—1947 рр. і вийшли з них сильними, які несемо далі на своїх плечах з успіхом важкий тягар важливої роботи, говорити про ці різні об'єднання і намагатись їх реалізувати, коли із протилежної сторони можуть бути або насмішки, або скриті нечесні думки? — Вибачте, але мені здається, що не всі наші дискусанти мають на це ясну і правдиву відповідь.

І так постає передумова: якщо протилежний нам партнер буде задивлятися на ці справи з такою повагою і зрозумінням, як з нашого боку — тоді лише думати про дальший хід справи. Але т. зв. бандерівська преса на цю тему мовчить як заклата,

а із різних „інструкцій” для внутрішнього вжитку” — видно іноді щось протилежне. Отже, шановні дискусанти, догадуйтеся що вони думають і будуйте замки на льоді...

Ми будемо наївні, думаючи, що т. зв. бандерівців зможемо нашими деякими статтями чи дискусіями „агітувати” за об'єднання. Скажімо собі ясно, що ОУН Ст. Бандери не слаба організація, багато з себе видала, багато понесла жертв у своїх низах, закорінена на Україні, має свої цілі і напрямні, має людей і т. д., хоч можемо із багатьма речами в їх практиці абсолютно не погоджуватись. Але так їй собі „агітнути” це дитячий сон.

Потрібно передумови: з двох сторін без ніякої агітації мусить повстати органічний гін до єдиного націоналістичного руслу. Без комбінацій, інтриг, групових вираховувань, мовляв, „чия візьме”. Не накликаймо т. зв. „здоровий елемент” із ОУН Ст. Бандери до повернення в лави старого ОУН. Це не потрібне ані їм, ані нам. Це не розрахунок на довшу і тривку мету. Як відомо, ОУН Ст. Бандери і так розколюється принаймні на два табори та різні фракції, але нам ані одного з них не потрібно самого. До створення сильного єдиного націоналістичного руху потрібно як усіх нас, так і всіх з протилежної сторони: всі їх фракції, весь і „здоровий” елемент і „слабий”, який мусить оздоровитись в єдиній ОУН, якщо захоче залишитись націоналістичним і бути гідним української національної етики.

Ми не можемо полатати справи механічним об'єднанням. Користи з цього не багато. Ми не можемо вдовольнятись, що це буде сильна організація. Вона нею може перестати бути.

Коли в обох партнерів виявиться органічне відчуття і внутрішня потреба об'єднання, нам тоді спільно потрібно створити всі передумови до зародку і розвитку єдиної націоналістичної психіки і однородного націоналістичного типу.

Нас не різнять ідеї і світогляд. Нас різнить тактика, певні етичні поняття і психіка. Нам потрібно сприяти витворенні атмосфері, де поставати буде дух єдиного здорового націоналіста. А механічне об'єднання тоді — це питання навіть не днів, а секунд.

Лише тоді ми зможемо створити спільно не „сильну організацію”, але могучий націоналістичний рух, байдуже в якій зовнішній формі. Цей рух опертий на духовий, а не механічний, одноцілість

зможе принести для української визвольної боротьби світлі дні, яких історія України може ще не записувала. Тоді силою своєї духової ядерності, одиниці, гармонії і нових, пристосованих до потреб часу, досягнень у ділянці духових і матеріальних вартостей, ОУН притягне до себе сотні, тисячі свіжих людей. І навіть тих, що сьогодні блукаючи обивають пороги різних партійних „кабінетів” у таборних бараках.

Коли хочемо об'єднання, то спитаймо, чи всі націоналісти його хочуть. Коли говоримо про чесність цього діла — то маємо докази, що ця чесність є у всіх? Коли уявляємо собі об'єднання, то погляньмо чи на це є духово психічний підклад,

і чи вже почав витворюватися з обох боків однорідний духовий тип єдиного націоналіста. Коли бачимо вже факт об'єднання, то застеремімся, щоб він був не механічний і зроблений не під тиском „публічної opinio”, але тиском нашого, з обох боків інтелекту. І, врешті, коли хочемо щось велике тим об'єднанням створити, то не тільки „сильну організацію”, але могутній здвиг, що зародить в українській нації новий безсмертний рух поступу, відродження національної честі, правди і добра.

На досягнення тих передумов поспробуймо сконцентрувати і наші і наших партнерів прагнення.

М. Голубий

Хвостом до дійсності!

Так стоїть п. Віктор Горошко в „Українській Трибуні” з 8. II. с. р., ч. 9 (131). А допомогла йому „поведмедячому”, як любить висловлюватись згаданий автор, сама редакція „УТ”. Йде саме про статтю п. н. „В оборону честі” в справі УПА, бандерівців, УГВРади і т. д.

В кінці 4-ох шпальтової, подекуди нудної писанини, в якій автор власне старався якось підтягнути честь бандерівців, редакція на підтвердження цієї „оборони честі” грубим шрифтом трубить з трибуни клич: „Спільні дії українських політичних сил у краю і за кордоном — передумова остаточної перемоги”. Добре сказано — всі погоджуємось! Але в статті знаходимо такі „золоті думки”, як: „Тимчасом усі документи УПА нерозривно зв'язані з революційною ОУН (С. Б. — прим. наша). Наявність в УПА люлей усіх середовищ свідчить тільки про те, що УПА і цілий революційний визвольний рух в Україні, званий „бандерівським” — це дійсно всенародний рух. Таким же самим всенародним рухом завжди була і є революційна ОУН (С. Б. — прим. наша), яка настільки тісно сполучила свою діяльність із боротьбою УПА, що часом просто таки важко буває встановити межі, де кінчається ОУН (С. Б. — прим. наша), а починається УПА, і навпаки”.

Відний автор! Так потіти, щоб зробити бандерівців всенародними і єдиними, а тут тобі редакція — бах! і про якісь „спільні дії всіх українських політичних сил”. Ну, добре, а де логіка? Чи єдині бандерівці, чи „спільні дії”? Тим разом, панове бандерівці, маєте ще одну тему до своєї „родинної” суперечки.

Авторові безперечно треба піти до окуліста (чи психіатра?) — бо він не розрізняє, де кінчається ОУН (С. Б.), а починається УПА. Бо нормальному, не тільки українцеві, але й чужинцеві важко встановити не те, а щось реальніше: де кінчається УПА — а починається цілий український наріл?

Вже від довшого часу в нашій пресі ведеться кампанія за оцю всеукраїнськість УПА. Аж стало нудно і навіть соромно. Ці речі, які в інших народів такі самозрозумілі й явні, у нас з таким напруженням усіх сил злобуються і таки вкінці вальються. Чи приходило на думку напр. французам свій резистанс обов'язково „ошільдувати” якоюсь партією? Чи питає хтось, яка партія вела перед у визволенні Ірландії, Індії, чи тепер Індонезії? Хто веде боротьбу в Білорусії, Кавказі чи Польщі? Ніхто не скаже, кожний запитаний член згаданих народів із гордістю відповість: моя нація. А в нас дехто видіждає не то з іронією, не то із божевільним гиканням: ми — бандерівці.

В нас деякий час на ту тему була вже оздоровилась атмосфера. Вже були погодились, що УПА таки всеукраїнська і є надбанням усіх українських політичних сил, що стоять на платформі боротьби за свободу нації. Але ні, мусить з'явитись нова бактерія, що розкладатиме нас, і так знесилений, еміграційний організм. Ми, мовляв, бандерівці, — сіль української землі, ми репрезентуємо боротьбу, ми її доведемо до успішного кінця з нашою концепцією. Але хоч редакція „УТ” тут же і вдарила по голові цієї концепції кличем „спільних дій українських політичних сил у краю і за кордоном” — то смак безглуздості статті все ж залишається.

Автор статті в „УТ” дивиться хвостом на дійсність. Він не забуває витягнути всі існуючі і неіснуючі заслуги бандерівців у справі УПА, всякі секретаріати таборних УГВР, організацію всяких урядів заперечення всього небандерівського, але забуває одно — тих живих свідків — бійців із УПА, на яких присутність і вишкіл (вже знаємо, який то вишкіл!) у рядах свого оточення покликається. І він знає, але замикає очі, що ті живі свідки з УПА є також не в бандерівців. Що вони також вивчають потрібні їм речі в рядах іншого середовища, що деякі навіть тікають від бандерівців, що навітлюють так справи, якими вони є, але не так, як хотілося б якомусь там Ген. Секретареві у Римі. Що вони не тільки живі свідки, але живе заперечення бандерівської виключності в революційному фронті України. І коли він згадує навіть про те, що всі документи УПА нерозривно зв'язані із бандерівською ОУН — то тікає від факту, що не велику, але дуже велику кількість тих документів — архіву УПА мають не бандерівці і що ті документи говорять про що інше, як автор. Ті документи існують, та не в тих націоналістів, що теоретично говорять про якісь „спільні дії”, але в тих, що їх практично організують і реалізують — в ОУН під проводом полк. А. Мельника.

П. В. Горошко робить натиск на те, що УПА не є аполітичною. Коли б він цей натиск зробив як ціль статті — тоді безперечно його було б треба привітати. Це незаперечна правда, що жадна армія, а тимбільше визвольна не може бути аполітичною. Вона мусить мати політичне підложжя. Але... Але жадна армія, а тимбільше визвольна, не сміє і не є партійною. Тут знов до дійсності — хвіст. Аполітичність й апартійність цілком окремі поняття. Грубо помилилися кореспонденти і редактори „Неділі”, говорячи про аполітичність. Хочемо вірити, що вони це виправлять. Але й грубо й сильно політично помилився п. В. Горошко, чого вже ніяк не виправить, коли з політичної, але апартійної УПА хоче зробити її партійно-бандерівською. УПА є політичною, бо бореться за політичні цілі, маючи в підставі політичні ідеї. Але не є партійною, бо навіть ці визвольні політичні ідеї УПА не дали бандерівці. Їх дав дух української нації і чули ми їх, починаючи від Хмельницького й Мазепи, аж до Міхновського, Петлюри, Коновальця й ін. велитнів українського духа. І реалізують ці ідеї не тільки бандерівці, але й інші політичні сили. Коли б тільки бандерівці — то це була б „Бандерівська Повстанча Армія”, але аж ніяк Українська. А крім цього була б безвиглядною в боротьбі, бо автором варто прочитати клич „УТ” під своєю статтею, що лише „спільні дії” це „передумова остаточної перемоги”. Ми не претендуємо, щоб п. В. Горошко нас слухав, але хай послухає своєї наставниці — „УТ”.

Болять п. В. Горошко, мабуть найбільше, ще одно: як так, що якийсь там СУЖ показав упівців перед німецькими журналістами? Як так не запитати дозволу (може у нього?) і апробати, що саме на конференції говорити? Чому не говорили нічого про бандерівців? І, врешті, де вони взяли (це вже демагогічно до українських еміграційних мас!) тих упівців і чи це були, мовляв, упівці? Так, на великий для п. В. Горошка жаль, це таки були вояки УПА. Вони є, і то багато їх, далеко поза середовищем бандерівців. І говорять не те, що хотілося б

партії п. В. Горошка. Якщо ж п. В. Горошко не вірить — радимо записатись до членів СУЖ-у, якщо не знає вже інших шляхів, приходять на такі конференції і побачити їх, тих воєнків УПА, на власні очі, навіть пальцем помацати, чи це не мара (бо п. В. Горошко багато дечого не розрізняє). Поговорити з ними, то може йому самому стане трохи ясніше і, якщо вже не передом, то хоч боком погляне на дійсність, але не хвостом.

Кожний читач „УТ” замітить, що навіть француз, говорячи про український визвольний рух в Україні, ані словечком не згадав про бандерівців. Ці зізнання француза редакція „УТ” назвала „Цінний документ” і вмістила, як на злість, зараз же під статтею п. В. Горошка. І власне це є цінним документом, бо показує, як європеець задивляється на справи і з чого нам треба брати приклад: визвольна боротьба це є національний, але не партійний, рух.

Даремні комбінації... Провалиться як байка про УГВР-у, яку раніше бандерівці хотіли робити „всеукраїнською”, в якій мовляв, заступлені всі політичні українські чинники. Сам п. В. Горошко в згаданій статті цілком уже ясно говорить, що УГВР є витвором тільки бандерівців. Так як УГВР не була „всеукраїнською”, а бандерівською так український визвольний рух не є та не буде „бандерівським”, але всеукраїнським.

П. В. Горошко себе осмішує. Передовсім перед чужинцями, що все ж такі читають нашу пресу. Чи треба дивуватись? Так і ні. Так, бо, не дивлячись на всі сприятливі обставини, бандерівці так повільно духово ростуть. Ні — бо може лише слаба і рідка відгорода з дощок, що відділяє в одній народній німецькій школі 8—10 річних дітей від середовища п. В. Горошка неспроможна затримати впливу тієї дитячої психіки на деяких авторів, що пишуть до „УТ”.

Михайленко

МЕГАЛОМАНІЯ МЕСІЯНІЗМУ

Переглядаючи статті з українсько-польської дискусії, пригадався мені коломийський епізод з-перед 50 років: під час проці з нагоди свята Божого Тіла виголошував казання польський священник і в риторичному запалі викрикнув такі полетні слова: польським хлопом — небо переповнене. Ці слова вигнали з костела кількох наших селян, що туди заблудили, бо, мовляв, як небо вже переповнене, то їм нема що між поляками шукати.

До чого допровадила дискусія з польського боку? Що ми не маємо чого з ними розмовляти.

Поляки не є здатні тепер піднятися на вищу сфину розгляду і розв'язки етнічних і національних проблем, але далі перебувають у стані примітивізму юрби, опанованої темними гонами й хибними віруваннями.

Цей примітивізм бере собі самовільно право до панування над просторами, що в добі харт, білів і творення вищих державних організмів виглядає дуже по-старосвітськи: вдержання східних границь щонайменше з-перед 1939 р. на основі традиції, та вдержання західних границь на основі історичних прав, бо там перед 1000 роками випасали худобу, чи пак полювали кривняки польських племен, отже навіть не самі поляки. Поминаючи тут обставину, що поляки творили б у такій державі меншість, що багато землі по вигнанні німців стояло б пусткою в самім центрі перелюдненої Європи, що по stratі майже всієї провідної верстви не мали б вони ким адмініструвати — така постановка мобілізує проти них чотири нації в числі понад 150 мільйонів супроти 20 мільйонів і мусіла б допровадити до чергового розбору.

Треба ж бо собі усвідомити, що нації — це не розсипана група людей з спільною територією, мовою, обичаями, тощо, але монолітна група, що боєм обороняє і виборює війнами собі державницьке буття, а тимто реалізація польських плянів — це творення центру безугавного неспокою.

З цього становища являється концепція межимор'я чужим пир'ям обскубаной пави, бо ж на неї ніхто з головних партнерів не піде, а опиратися на пияцьких споминах щодо симпатії грузинських кавалеристів-наємників є такою безглуздістю, як безглузним видається роздавання дарунків методом небіжчика Гітлера дальшим сусідам: сербам — хорватів, чехам — словаків, малярським братанкам — закарапатських українців, тощо.

Цей брак якогонебудь реалізму в поляків заставляє шукати за причинами. Він лежить безперечно в польському месіянізмі. Серед слов'ян є тільки два народи месіянстичні — москалі і поляки, а тимто видається він якоюсь генетичною, чи може краще расовою притаманністю. Чеський панславизм є ралше германоблизмом, український хвильовизм є лише дальшим розвиненням теорії Шпенглера і в нашій духовості не відіграє великої ролі, як це зрештою було і з кирило-методіївством.

Обилва месіянізми різняться засалничо один від одного. Московський є обманний, бо він, протистав-

ляючи світові свої моральні і духові вартості, не прямує до визволення його, тільки до уярмлення, польський знову ж є зовсім порожній і оманний. Менші розміром, хоч і подібні імперіялістичні цілі не має він навіть чим прикрити, бо аж такий він убогий і тимто зводиться до католицизму, який зрештою є універсальною ідеєю світу, а не польською власністю. Месіянстичне порівняння Польщі до Спасителя є в світлі історії звичайним блюзнірством, бо ж її великодержавницький розгін почався з зломання подружжя Ядвиги, ішов через ломання унії і договорів, аж доки не докотився до конституції третього травня, яка серед блиску й патосу французької революції є звичайною фарсою. Ідея польського месіянізму не лише не дає довоглишнім народам нічого ні в духовому ні в матеріальному, а затруїла навіть польський нарід і його збірну душу, витворюючи смішного і напушистого фантаста, якого ціле духове життя можна майже без strати для людства викреслити з історії. Поляки не встигли за час свого імперіяльного становища побудувати вселюдського храму, тільки маленьку капличку, від якої відганяли канчуками всіх вірних, якщо вони не одягли на себе шляхетського контушу. Цей зовсім зовнішній поділ на дві класи — панів і рабів — витворив історичний провал, який поляки не тільки не стараються сьогодні засипувати, але навпаки — хотіли б його далі вдержати, а через те самі підбурюють проти себе довоколишні народи.

Бо для польського месіянізму стає цілком не визволення народів, але реставрація згайлонської імперії, в якій колись побиті або унією обманені народи мають стати колонізаційним матеріалом.

Поляки не розуміють родини народів із мирним співжиттям, як рівнорядних і суверенних членів, у якомусь союзі об'єднаних, тільки як панування над ними. Ця панскість несла на схід невеличку темн, розпиячування і свого роду спартанську енкратею, за якою без ніякого суду забивали гайдуки всіх міцних і шляхетних, щоб залишалися покірні і слабкі, здатні тільки до тягнення ярма. Цей верхоглядний погляд так перейшов полякам у кров, що в 1941 р. могла висловитися одна інтелігентна полька в той спосіб: волю жити тут з культурними німцями, ніж там з „русинами”, розуміючи під цим поняттям нищу расу. На жаль, це є не відокремлений голос олної красуні, але ставлення цілого народу, якого психіку ми пізнали, так добре пізнали.

Нижча раса! Знову новий забобон із містичним забарвленням. Українці належать до гіршої породи, як довго вдержують вони свою етнічну і національну окремішність, але ренегати з-поміж них стають нагло ліпшими, коли перейдуть лиш на польську віру. Чи ж не нагадає це смішний середньовічний пересуд, що жиди трагять свій питоменний запах, як приймають християнство? В цей спосіб корисні національні почуття для одної сторони стають ралтом „що іншого”, як виступають у других. У цьому

лежить власне засаднича помилка, бо ми живем під сучасну пору

в добі могутніх національних почувань, що охоплюють цілу людську істоту і вичерпують усі її сили без решти так, що анаціональна, чи пак інтернаціональна людина стає підозріла, якщо не фікційна.

Ми не є проти українсько-польського порозуміння! Що більше! Вважаємо його навіть історичною konieczністю для обидвох держав, для спільної справи. Але його мусить попередити не дискусія українців із поляками, тільки дискусія в лоні польської спільноти, щоб вона усвідомила собі власні органічні хиби, затроєння місястичним ядом і викинула його так, як рана очищується, викидаючи матерію. Хай допоможе їм при цьому такий Сло-

вацький, що називав їх папугаєм між народами. До того часу всяка дискусія є зайва, безплідна і нема чого в неї вступати, особливо ж коли усвідомити собі власну реальну, приемливу для сусідніх народів і модерну концепцію.

Як білорусини і литовці, так і українці не можуть собі дозволити на дарунки з кількох мільйонів людей, яких ледве доторкнувся москаль своєю духовістю, бо їм потрібно їх до переломання московського і москвофільського елементу. Цей аргумент підносимо, бо він власне є корисний не тільки для українців, але й для поляків, якщо хотіли б вони бачити українську державу, як міцне для себе забороло і зуміли б виректись анексії неба для переповнення його польським хлопом, бо ж за те саме небо боролись ми, боремось і таки виборемо його збройною рукою.

Ростислав Єндик

Соціалізм і — регрес

(З приводу однієї дискусії)

22 січня б. р. в Українській Студентській Громаді в Мюнхені за ініціативою Групи Суспільного Гуманізму відбулась доповідь п. інж. Потішка на тему: „Принципи організації народнього господарства України”, яка деякий час перед тим була попереджена широким вступом про капіталізм та державний капіталізм (на нашу думку просто соціалізм).

В даному моменті нас цікавить особливо другий основний реферат, а зокрема дискусії. При цьому треба відмітити, що дискусію творили в основному два погляди: соціалістичний (як реферуючий і обороняючий) та націоналістичний (як опонуючий і критикуючий). Цю бурхливу дискусію заступав в одній стороні доповідач, студенти із Групи Сусп. Гум. та деякі лідери із УРДП: пп. Май-ко, Сти-ка та ще одна пані (змістом і формою соціалістична!) і з другого боку студентами націоналістами із Українського Студ. Т-ва Національного Солідаризму „СІЧ” в Мюнхені.

Доповідач дав схему будучої економічної структури української вільної держави, в якій підвальним каменем поставив право власности (посідання) і зв'язані з тим форми продукційного та розподільного господарування. Згідно з огляду на її специфічне положення, психіку народу, ситуацію в світі, та зрештою доцільність повинна знати чотири роди права власности: державне, кооперативно-трудове, кооперативно-суспільне (на нашу думку самоуправне) і врешті приватно-трудове.

Тема не була подана в цілій ширині, дискутувати над нею було важко, але знаменним для дискусії були певні передумовини, згідно з якими доповідач побудував згадану схему. Ці передумови — це чисто матеріалістично-соціалістичний підхід до панянь держави, нації, суспільства, господарчих функцій та гієрархії тих панянь. Так напр. згідно з доповіддю боротьба за біологічне існування породжує господарські функції (які? М. Д.), ці витворюють суспільство (коли? — М. Д.), це знов породжує націю (нащо? — М. Д.), а нація собі витворює державу (яку? — М. Д.),

щоб дати охорону своїй господарській чинності і т. п. І виходячи із заложеної та доцільності на Україні можна збудувати таку (вгорі названу) систему економічних відносин, де буде забезпечений розвиток господарства, виключена експлуатація, запроваджена господарська рівновага поміж фізичними одиницями і т. д.

Таку постанову справи, очевидно, із великим задоволенням підтримали згадані лідери із УРДП, опонуючи лише в питанні нації (п. Май-ко), бо, мовляв, питання нації і національности далеко не ясне, між собою різняться і взагалі що воно таке?

Якщо із схемою економіки майбутньої України дискусанти із націоналістичного боку в основному погоджувались (в основному, бо доповідь не була деталізована), то з передумовами, які приводять до неї, погодитись не могли. Це навіть тим більше, коли цю схему доповідача остаточно заокруглимо назвою „народньо-трудовий соціалізм” (чому напр. не націонал-соціалізм? — М. Д.). Таке заокруглення дискусанти із соціалістичного боку прийняли з великим задоволенням, бо, мовляв, дивись на що спосібний соціалізм, яке щастя приносить Україні. І коли один із дискусантів націоналістів поспробував згадати, що український націоналізм, виходячи із заложення національного солідаризму знає т. зв. господарський солідаризм і цілком так само вже давно розв'язує економічні проблеми — посипались тоді „соц-демагого-пролетарські удари” п. Май-ка в бік націоналізму. Національний солідаризм опертий, мовляв, на капіталістах і поміщиках, він хоче „солідаризувати” експлуататорів із експлуатованими і, щоб його завести на Україні, треба неодмінно тоталітарної системи „держиморд” типу Гітлер-Мусоліні. Ось до чого дійшли наші соціалісти за поміччю своєї пролетарської діалектики!

Яке ж було велике і прикре здивування присутніх соціалістів, коли звичайному студентові медицини доводилось „просвіщати” наших професіоналів у політично-економічних справах. Вистарчило лише кільканадцять цитатів із програми ОУН, щоб наочно

доказати, що український націоналізм не тільки не знає ніяких капіталістів, але навпаки опертий на народовластя розрішує економічну справу далеко не гірше як т. зв. соціалісти. І якраз націоналізм із своєю ідеєю національного солідаризму виходячи із цілком противіжних передумовин про державу, націю, суспільство і т. д. не тільки спроможний, але **органічно настроєний на позитивну розв'язку економічної проблеми своєї нації.**

Чи є різниця між обома? Безперечно є. Цієї різниці не хочуть бачити наші соціалісти, як вони себе називають, а чим переставать бути. Ця різниця ніби затиралась, бо в тракті дискусії соціалістичні лідери вже чомусь не заперечували духового обличчя нації, й духово культурних сил, заперечували повну соціалізацію (удержавлення) всіх матеріальних дібр, інтернаціоналізацію народів і т. д. і т. д., але власне тоді різниця росла.

В однаковій розв'язці економічного питання майбутньої України її нема. Але вона є в страшному регресі українських соціалістів (в страшному від них самих), в їх невинному відступі від своїх основних соціалістичних підвалин, та в невинному прогресивному поступі українського націоналізму.

Ми можемо цю справу брати або-або. Або українські соціалісти скривають від свого народу своє справжнє обличчя, або вони у відступі, погубному для їх ідеї. Обидва випадки для них не корисні: в першому соціалізм себе до кінця скомпромітує, в другому він перестане бути собою, себто соціалізмом. А чим тоді? Хіба лиш тим, який, не маючи окресленої плятформи, буде лаяти націоналізм і приліплювати йому „капіталізм” та „тоталізм”.

Але наші соціалісти, мабуть, самі не знають, бо один інший відомий лідер із УРДП пише в „Українських Вістях”, що називайте, мовляв, нас як собі хоче, а ми не знаєм хто ми такі. Ми собі — ми!

Для українського націоналізму така розв'язка економічного питання, про яку мова вище, цілком нормальна. Націоналізм, маючи в ідеї добро цілоти нації, пропонує від себе те, що є корисне та дасть

За судовою практикою

У відповідь на публікацію таємних матеріялів німецького міністерства закордонних справ у англо-американській пресі совети поширили кампанію очорнювання і лайки проти західних Великодержав.

Судова практика встановлює, що найбільші злочинці при вислухованні обвинувачувального акту рідко коли у стані спокійно досидіти до закінчення його читання. Інстинктивно відчуваючи, що за ним фатально слідує смертний вирок і не смачна петля, вони схоплюються з місця і в найбрутальніший спосіб починають очорнювати суддів, залу і ледве чи не увесь світ, вигадуючи фантастичні речі.

Щось подібного і тепер траплялося з советським урядовим Інформбюро та чільними советськими журналістами І. Еренбургом та В. Василевською.

По добрих двох роках паплюження ЗДА і Англії, нав'язуючи їм найстрашніші „доляричні злочини проти людства“, терпець у керівних осіб цих держав увірвався і вони вирішили спростувати советські брехні та виявити дійсного злочинця.

Для цього їм не потрібно було вишукувати, як це роблять советські вожді, з арсеналу добрих лайок найбільш гарячих висловів

можливості широкого розбудування нації і держави. Він тут у прогресі і з духом часу. І цей дух часу творять біжучі і наростаючі потреби живучих націй.

Коли ми згадали за т. зв. регрес і прогрес, то вкінці наших рядків мусимо ще згадати про психологічно-моральну сторінку згаданої дискусії. В тому відношенні вдаряв регрес присутніх лідерів УРДП. Нам не віриться, щоб вони не читали програми ОУН, але вони демонічно заявляли перед повною кімнатою студентів про націоналістичних „капіталістів“ і „тоталістів“, розраховуючи на присутність націоналістів різних симпатій і на компромітацію одного з них. Врешті форма виступів, а ще гірше не виступів, але невпинних ідких реплік з їх боку в сторону промовляючих націоналістів — не свідчить про високу охоту інтелегентного поведіння (може тому, що це „буржуазні предрасудки“ і певні етичні поняття, яких справжні матеріялісти не визнають?). І то визначні лідери політичної партії до студентів лише тому, що ці мали протилежну думку! Соц-демократія...

Рятувала ситуацію дуже гідна постава самого доповідача та студентів із Групи Сусп. Гум. (не маючи, до речі, нічого спільного з приналежністю до УРДП).

І так поставала думка: у декого на два, як казав якийсь соціалістичний батько, але десять кроків назад, — вперед ані одного.

М. Данилюк

та зшивати „обвинувачення“. Досить було опублікувати таємні матеріяли про дружбу „націонал-соціалістичного району“ з „соціалістичним отечеством“, які на велике нещастя для СССР знайшли американці в актах німецького міністерства закордонних справ. І вийшло „дело в шляпе“, як кажуть московські злодії або урядовці совінформбюро. Тобто стало ясно, хто і коли крутив з фюрером, як йшла торгівля за Європу, за народи, й за цілий світ.

Притиснуті до стінки (за висловом НКВД) советські політичні махери аж заціпилися від люті. І почали лити момії (аж ніяк не дипломатичні) на англо-американо-французьких „підпалювачів війни“.

„Хто посмів без нас розглядати архів німецьких дипломатів? Хіба ми не пропонували всім разом обробити їх і опублікувати об'єктивно — репетує Інформбюро, з наївністю не розуміючи, що американці й англійці навряд чи дадуть себе в дурнях лишити та дозволять викрасти у них матеріяли, що стосуються теплих молото-рібентропівських відносин.“

А з доручення уряду фахівці чорнильної брехні нападаються за всіма правилами і вказівками „ЦК 5-тої колони“ на Державний Департамент із ЗДА та уряди Англії і Франції.

„Війна почалась не в 1939 році. Її багато раніше розпочали англо-американські імперіялісти проти СССР. Але прорахувались... — голосить Ілько Еренбург.“

„Англія і ЗДА створили Гітлера і гітлерівську Німеччину проти СССР.“

„Війна Гітлера проти Еспанії, Чехії і Польщі це була інспірована англо-американцями репетиція походу проти СССР.“

„В газових камерах Авшвіцу американські банкіри набували капітал.“

„Цинічна банда борців за війну з Державного Департаменту ЗДА хоче знову кинути світ у прірву знищення.“

„Лише СССР вірно служив і служитиме ідеалам миру і демократії — захльобується В. Василевська.“

Як бачимо, англо-американські публікації лише про часткові „благодіяння“ советів у дипломатичному світі за живе зачепили їхніх можновладців. Що ж буде далі, це ж лише початок?!

Та в одному можемо завжди бути впевнені, — як би не репетували підсудні — судді, як завжди, є немилосердні... А. Юра

З ПРЕСОВОГО ФІЛЬМУ

Редакцію „На Чужині“ не дозволяє наше гасло „мир між земляками, бій на фронтах“. Чи ж би панове редактори воліли історичне гасло української черні — „бій між земляками, мир на фронтах“?

Про мовознавця з «Українських Вістей»

В 11 (163) ч. „УВ“ з 4. II. 1948 мовознавець (він же й фейлетоніст) Мартин Задека закинув В. Старові („Наша Думка“, ч. 2 [3]: Москва в житті українського села) „мовно-стилістичну саламаху“, дозволяючи собі на мало дотепні жарти з приводу вислову „по традиції“. Але ж таки в „Українських Вістях“ (ч. 80 [138], ст. 3), у статті про Березиль читаємо: „Соратники по обзиранню сорочки з українського театру“, а далі: „Ярослава Мудрого, по московському рецепту скомпонованого“. Чи це правильно? А в тому ж 11 ч. „УВ“, де поміщений фейлетон Задеки, надруковано таке: „Летовища в Триполісі знову відкрито американцями“ (ст. 2): і „не торкаючись питань Міжмор'я, яке нашими політиками чомусь трактується, головне, з погляду політичного“ (ст. 3); і ще таке: „вона насильно монтується агентами Москви...“ (ст. 3). Як же це так? Хто ж ті летовища відкриває тими якимись американцями і як він це робить? І можна монтувати руками чи якимсь знаряддям, але ж агентами? Та це щоб федерація (про неї мова) та сама себе монтувала насильно? Це вже живцем на зразок веселої пам'ятки повідомлень у кол. карльсфельдському таборі, де гостро стояла проблема, як розшифрувати, напр. таке: „дроти полатано мадярами“? Де ж тут пошана до української мови, що її так настирливо вимагає від В. Стара Мартин Задека? І що це взагалі за така українська мова? — А далі: „Думки... не є ні новими, ні оригінальними“ (ст. 4). Чи це гарно по-українськи? Або: „Недавно цю флоту було підкріплено 1.000 воюками“ (ст. 2). Коли „недавно“, то чому ж „було“, що означає давноминулість? А вже й не перелічити ті безчисленні „буде зроблено“, „буде встановлено“ тощо, де „буде“ — майбутній час, а „зроблено“ — минулий. І вкінці, відколи це „Тегліхе Рундшав“ називається „Тегліхе Рундшау“ (ст. 2), а відомі протоки в Балтицькому морі „Скагеррак“ і Категат“? (ст. 3). Аджі і „УВ“ знають українську букву г. Або передше „УВ“ часто цитували „Нувеї де Франсе“, а чому не „Нувел де Франсе“? Слова „нувеї немає у французькій мові, це нонсенс!

Ми не твердимо, що мова і стиль статті В. Стара були бездоганні, але Мартинові Задеці слід би згадати дві речі: Христову притчу про порошину в оці ближнього і ломаку у власному — і прегарну народну приповідку: Чие б кричало, а твое б мовчало. М.

В спеціальному таборі біля Кембрідж англійська влада організувала курс англійської мови для 250 югослав'ян і українців, що прибули до Англії з Німеччини. 750 інших робітників вивчають т. зв. „бейзік-інгліш“. Курси триватимуть 2 місяці. (III)

На фронті повстанської боротьби

Здобуття містечка Тарногород

(Оповідання повстанця С.)

(УБІ) Наш відділ, вертаючи з рейду на Підкарпаття, дістав терен для своєї дії — Яроставщину. 1 грудня 1946 р.* ми добилися до свого призначеного місця, де стрінули своїх стрільців, які в часі нашого рейду відійшли з командиром Б. до Галичини. Серед них ми не побачили кількох стрільців і роевого, які впали на кордоні в поворотній дорозі до нас. Стрільці оповідали нам про страшні події на Україні, про большевицький терор, про перехід кордону з боєм і т. д. Не відпочивши добре, ми пішли перед світом на польське містечко Тарногород, щоб здобути там велику аптеку. Це діялося по кількох днях нашого прибуття. З місця постою до містечка було около 60 км. В той час була гарна погода з приморозками. Дорога була можлива й, ідучи цілий день лісовими стежками, ми уважали, щоб не натрапити на цивіля. По дорозі стрінулися ми з відділом командира З. і різними куцями, які брали участь в бою за містечком. Прийшовши на край ліса, командири зробили збірку по відділам. Наш командир поділив нас на 3 частини. При кінці мав промову, в якій побажав успіху. На кінці подав кличку в польській мові й зробив наголос на те, щоб всі говорили по-польськи. З ліса вийшли ми, як вже темніло. Чистого терену від ліса до містечка було більше, як 7 км. Всіх повстанців було около 500. Польське населення, побачивши довгі ряди повстанців, повідомило сільські станиці поліції, які вивтікали на інші села. В одній долині близько міста відділи зібралися й, відпочивши трохи, вирушили по напрямним зі всіх сторін до міста. З відбезпеченою зброєю, з гранатами в руках, ми ввійшли до міста. По дорозі стрінули одного міщанина, якого забрали зі собою, щоб показав, де є аптека. Від нього ми довідалися, що в місті квартирувало 300 польських вояків, які кілька годин перед нами вийхали на облаву. В місті була поліція, яка побачивши наших повстанців, поховалася по пивницях. Ми без бою забрали місто. В місті одно стрілецтво лежало на заставах, друге організувало транспорт трофеїв, третє вилувлювали поліцаїв. В скорому часі стрільці зорганізували фірманки. До дядьків ми говорили по-польськи, роздаючи їм цукорки, папіроси й інші речі. Вони були задоволені, що до них так прихильно ставиться незнане їм військо. Повстанці соренько заладували аптеку й інші товари з кооперативи та склепів, які були державними. Кількох стрільців пішло до приватної пекарні, за що були строго покарані командиром Б. у присутності власгителя.

Ніч була морозна й місячна. Повстанці виконували роботу в місті, як у себе в хаті. Коли все було готове, дядьків ми відпустили домів, запевнюючи їх, що коні їхні повернуться на другий день (так і сталося).

Книга про українську визвольну боротьбу

(УБІ) Український Конгресовий Комітет в Америці розпочав збірку фондів і матеріялів для видання документальної книжки, в якій був би представлений величезний вклад українського народу в боротьбі проти нацистсько-большевицьких ворогів людства з одного боку, а державно-творчу й організаційну зрілість української нації з другого. Книжка має вийти в англійській мові під назвою „Україна в боротьбі за свободу”. Вона даватиме загальний огляд визвольної боротьби українського народу від початку 2-ої світової війни аж по сьогоднішній день. Книга вже приготовляється і буде базуватися головню на документах і фактах. Вона буде забезпечена теж численними документальними фотографіями. Крім матеріялів, одержаних з Європи, в ній будуть використані достовірні повідомлення американської преси і твердження американської публіцистики. Книга мала б повитися в найближчому часі, а кошти її видання в 5.000 примірників обраховується приблизно на 5—6 тисяч доларів.

Плянована книга матиме велике значення для ознайомлення західнього світу, а зокрема Америки з українською проблемою, а зокрема на підставі документів вона заперечуватиме всі поширювані ворогами брехні про український народ.

Bielaruski Centralny Dapamahovy Kamitet

Centralnaje Pradstaunictva Bielaruskaje Emhracyi na Niamiecsynu

До Координаційного Українського Комітету.

З нагоди вялікага сьвята Українскага Народу 22 студзеня 1918 г. — дня авешчання НЕЗАЛЕЖНАЕ САБОРНАЕ УКРАЇНСКАЕ НАРОДНАЕ РЕСПУБЛІКІ, маем гонар зляжыць Вам нашае шчырае прывітаньне і пажаданьне найхутчэйшага здзейсьнення вялікага ідэалу Вашага Народу — НЕЗАЛЕЖНАЕ САБОРНАЕ УКРАЇНЫ.

СЛАВА УКРАЇНІ!

Сакратар: Старшыня:

(підписи нечиткі)

Остэргрофэн, 21. I. 1948. г.

† Митрополит Олександр

В понеділок 9. II. 1948 р. у Мюнхені помер трагічно православний Митрополит Пінський і Поліський Олександр. В похороні, що відбувся заходами української духовної ієрархії УАПЦ та українського громадянства Мюнхену дня 12. II. 1948 р., взяло участь 5 українських архієпископів, понад 25 священників, Пласт, СУМ та громадянські українські організації.

Заслуги для Української Церкви покійного Митрополита в тому, що в 1942 р. висвятив архієпископів УАПЦ Ніканора й Ігоря, чим допоміг відновити канонічно українську православну церковну ієрархію.

Свято незалежності Литви

(УБІ) 16. II. 1948 в авлі німецького університету в Мюнхені відбулося свято з нагоди 30-ліття проголошення незалежності Литовської Республіки. Велика авля університету була переповнена литовським громадянством і представниками інших національностей. Свято відкрив предсідник мюнхенського литовського комітету Антанас Кальвайтис. Він говорив по-литовськи, англійськи та німецьки та покликав до почесної президії представників американського уряду й американської армії, ректора німецького університету та представників українців, поляків, лотишів, естонців, білорусинів, словаків і кавказьких народів.

Після реферату Кальвайтиса промовляли представники поодиноких національностей. Дуже неfortunна й нещира бала промова від поляків п. консула Грабінського. Щира й гарна була промова представника козаків, в російській мові, що кликав до розбиття большевицької тюрми; гарні були промови білорусина та словака, дуже темпераментна промова туркестанця. Після цього п. д-р Івашко вітав 3'їзд іменем УГВР і ОУН Ст. Бандери. На запит, чому ОУН в Мюнхені не дістало запрошення на свято, п. предсідник якось змішався і прохав вибачення. Треба ще додати, що по тих усіх промовах виступав якийсь представник УПА, який запевняв збірників, що УПА кермує тільки УГВР-а.

У другій мистецькій частині виступав мішаний і мужеський хор з народними піснями і народними інструментами під проводом диригента О. Мікульскієне. Л. Г.

На грецькому кордоні Югославія вишколює партизанський т. зв. перший пролетарський корпус, що складається з 6 бригад: французької „Марсез”, румунської „Стефан Плавац”, югославської „Жарко Яколінські”, польської „Ген. Вальтер”, мадярської „Шандор Петефі” і албанської „Кемаль Стаффа”. („Конт. Нюс Сервіс”)

ЦК ВКП(б) у спеціально виданій заяві гостро скритикував доцьогочасну творчість відомих советських композиторів Шостаковича, Хачатуряна і Прокоф'єва, закидаючи їм наслідування „буржуазної музики” і відхилення від офіційних настанов про зміст музичних творів. (ЮП ІНС)

„НАША ДУМКА”

орган суспільної критики.
Додаток до двотижневика „Комар”.

Ціна числа — 1 нім. марка.

Supplement to Ukrainian magazine
„THE HEDGEHOG”

Authorised by EUCOM Hq. Civil
Affairs Division.

Editor J. Lycholt.

Druck: N/0379

Редакція і Адміністрація:
„The Hedgehog”, München 8, Rosen-
heimerstrasse 46a, кімн. 114.